

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІННИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ПОГОДЖЕНО

Проректор з науково-педагогічної та
навчальної роботи

_____ І.В. Гунько

від « 28 » квітня 2020 р.

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ПРИКЛАДНА ІННОВАЦІЙНА ЕКОНОМІКА»**

РОЗГЛЯНУТО

на засіданні Наукового товариства
студентів, аспірантів, докторантів і
молодих вчених ВНАУ

Протокол № 9

від « 23 » квітня 2020 р.

РОЗГЛЯНУТО

на засіданні Вченої Ради
університету

Протокол № 11

від « 28 » квітня 2020 р.

Вінниця 2020

1. Відомості про викладача, який викладає навчальну дисципліну
Гарбар Жанна Володимирівна, доктор економічних наук, доцент,
професор кафедри аграрного менеджменту та маркетингу, електронна адреса:
harbar@vsau.vin.ua

2. Опис навчальної дисципліни

ВК 4.1

кількість кредитів ЄКТС – 4;

кількість годин – 120 годин, у тому числі 32 аудиторних годин, 88 годин самостійна робота;

3. Час і місце проведення навчальної дисципліни

Термін викладання – один семестр, 5 семестр.

4. Пререквізити і постреквізити навчальної програми

«Прикладна інноваційна економіка» належить до навчальних дисциплін вибіркової компоненти освітньо-наукової програми;

при вивченні даної дисципліни використовуються знання, отримані з таких дисциплін (пререквізитів): «Філософія науки та інновацій»; «Методи і моделі управління економічними системами в умовах євроінтеграційних процесів»; «Аграрна політика, економіка та міжнародні зв'язки»;

основні положення навчальної дисципліни мають застосовуватися при вивченні таких дисциплін (постреквізитів): «Національна економіка в умовах глобальних інституціональних трансформацій».

5. Характеристика навчальної дисципліни

5.1. Призначення навчальної дисципліни. Освітня компонента «Прикладна інноваційна економіка» спрямована на формування у аспірантів компетентностей щодо теоретичних аспектів інновацій, набуття практичних навичок пов'язаних з функціонування інноваційної економіки на макрорівні (загальна характеристика інновацій, теорії інноваційного процесу, державна інноваційна політика) та мікрорівні (ключові фактори здійснення інновацій, стимулювання інновацій, маркетинг інновацій, вибір інноваційної стратегії).

5.2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Прикладна інноваційна економіка» є формування цілісної системи знань щодо інновацій та механізму управління ними, набуття навичок управління інноваційними процесами на підприємстві, у галузі, регіоні та країні.

5.3. Задачі вивчення дисципліни

У результаті вивчення навчальної дисципліни аспірант повинен сформувати такі програмні компетентності:

інтегральна компетентність – здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної, у тому числі дослідницько-інноваційної діяльності у сфері економіки, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики.

загальні компетентності:

– здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;

– здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних

джерел;

- здатність генерувати нові ідеї (креативність);
- здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології в науковій діяльності;
- здатність до науково-організаційної діяльності і співпраці в межах фахової спільноти.

спеціальні (фахові) компетентності:

– здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання в економіці та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з економіки та суміжних галузей;

– здатність використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології, бази даних та інші електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та освітній діяльності;

– здатність виявляти, поглиблено аналізувати та вирішувати проблеми дослідницького характеру у сфері економіки з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень;

– здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей розвитку соціально-економічних систем і процесів із застосуванням математичних методів та моделей на мікро-, мезо-, та макрорівнях;

– здатність ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні інноваційні проєкти в економіці та дотичні до неї міждисциплінарні підходи, виявляти лідерські якості та відповідальність під час їх реалізації.

програмні результати:

– мати теоретичні знання з економіки, соціально-економічних систем і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення фундаментальних і прикладних досліджень на рівні останніх світових досягнень з відповідного напрямку, отримання нових знань та/або здійснення інновацій;

– глибоко розуміти базові (фундаментальні) принципи та методи економічних наук, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері економіки з метою досягнення економічної та соціальної ефективності в умовах глобалізації;

– розробляти та досліджувати фундаментальні та прикладні моделі соціально-економічних процесів і систем, ефективно використовувати їх для отримання нових знань та/або створення інноваційних продуктів у економіці та дотичних міждисциплінарних напрямках;

– застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, зокрема, статистичні методи аналізу великих масивів даних та/або складної структури, програмне забезпечення та інформаційні системи;

– розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні проєкти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання

та/або професійну практику і розв'язувати значущі проблеми фундаментальної економічної науки з врахуванням соціальних, економічних, екологічних та правових аспектів, лідерства, автономності та відповідальності

– аналізувати модифікації світової економіки під впливом новітніх факторів глобальної трансформаційної кризи.

5.4. Зміст навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Прикладна інноваційна економіка» належить до вибіркових компонент. У результаті вивчення навчальної дисципліни аспірант повинен **знати**: сутність інновацій та інноваційної діяльності; систему нормативно-правового забезпечення інноваційної діяльності в Україні; види інновацій та їх основні характеристики; особливості реалізації важелів спеціального економічного інструментарію інноваційної економіки; особливості взаємодії суб'єктів інноваційної діяльності; характер інноваційних процесів на різних стадіях життєвого циклу інновації; принципи сучасного управління інноваційними процесами; механізм формування інноваційних стратегій та їх зв'язок із загальною стратегією організації; організаційні форми інноваційної діяльності; особливості управління інноваційним розвитком підприємства; особливості управління інноваційним проектом; показники економічної ефективності інноваційних проектів; роль держави в регулюванні інноваційного процесу. **Вміти**: обґрунтовувати управлінські рішення в сфері інноваційної діяльності; підвищувати ефективність функціонування підприємства через впровадження інновацій; розробляти набір конкретних інструментів управління інноваціями з урахуванням їх особливостей, ситуативних характеристик внутрішнього та зовнішнього середовища підприємства; вирішувати як абстрактні так і конкретні, реальні проблемні ситуації пов'язані із реалізацією інноваційних процесів; планувати, організовувати та контролювати інноваційну діяльність на підприємстві; складати інноваційні стратегії розвитку підприємства з використанням методики стратегічного управління та знаходити оптимальні важелі їх реалізації на основі практичного оперування спеціальним економічним інструментарієм інноваційного менеджменту; оцінювати ефективність інноваційних процесів; будувати логічно-структурні схеми інформаційного та інвестиційного забезпечення інноваційних проектів, шукати їх слабкі ланки та розробляти пропозиції з удосконалення підсистем забезпечення інноваційного проекту; проводити економічно-фінансове обґрунтування вибору певних інноваційних проектів з використанням методики фінансового та проектного аналізу.

План вивчення навчальної дисципліни

Назви тем	Форми організації навчання та кількість годин		Самостійна робота, кількість годин
	лекційні заняття	практичні заняття	
Блок 1			
Тема 1. Інновації та інноваційні процеси	2	2	11
Тема 2. Інноваційна політика підприємства	2	2	11
Тема 3. Система управління інноваціями	2	2	11
Тема 4. Сучасні організаційні форми реалізації інновацій	2	2	11
Разом за блоком 1	8	8	44
Блок 2			
Тема 5. Фінансування інноваційних процесів	2	2	11
Тема 6. Оновлення техніко-технологічної бази підприємства та продукції	2	2	11
Тема 7. Державне регулювання інноваційної діяльності	2	2	11
Тема 8. Інноваційний розвиток регіону	2	2	11
Разом за блоком 2	8	8	44
Усього годин	16	16	88

6. Самостійна робота аспіранта

Самостійна робота аспіранта ВНАУ є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у вільний від обов'язкових занять час.

Графік самостійної роботи

№ з/п	Вид самостійної роботи	Години	Термін виконання	Форма та метод контролю
1	Підготовка до практичних занять	58	щотижнево	Усне та письмове (тестове) опитування
2	Підготовка доповідей	10	2 рази в семестр	Усний захист
3	Виконання індивідуальних завдань	20	1 раз в семестр	Усний захист
	Разом	88	-	-

7. Список основної та додаткової літератури

Основна

1. Васильців Т.Г., Городня Т.А., Заярна Н.М. Інноваційний розвиток підприємства : навч. посіб. Львів : Вид-во Львів. торг.-екон. ун-ту, 2016. 511 с.

2. Ватченко О.Б., Ватченко Б.С., Черевко О.Л. Інноваційний розвиток підприємства : навч. посіб. Дніпро : Акцент, 2017. 403 с.
3. Гуторов О.І., Михайлова Л.І., Шарко І.О., Турчина С.Г., Киричок О.В. Управління інноваціями : навч. посібник. Харків : «Діса плюс». 2016. 266 с.
4. Довгаль О.А., Довгаль Г.В. Інноваційна економіка : навчальний посібник. Харків : ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2015. 148 с.
5. Дудар Т.Г., Мельниченко В.В. Інноваційний менеджмент : навч. посіб. Тернопіль : Економічна думка, 2008. 250 с.
6. Захарченко В.І., Корсікова Н.М., Меркулов М.М. Інноваційний менеджмент теорія і практика в умовах трансформації економіки : Навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2012. 448 с.
7. Кривов'язюк І.В. Інноваційна економіка : навчальний посібник. Київ : Кондор-Видавництво, 2016. 384 с.
8. Левченко Ю.Г. Економіка та організація інноваційної діяльності : Навчальний посібник. Київ : Кондор, 2018. 448 с.
9. Микитюк П.П, Крисько Ж.Л., Овсянюк-Бердадіна О.Ф., Скочиляс С.М. Інноваційний розвиток підприємства : Навчальний посібник. Тернопіль : ПП «Принтер Інформ», 2015. 224 с.
10. Попов В.Ю. Інноваційний розвиток підприємства : навч. посіб. Київ : Консультант, 2017. 232 с.
11. Пугач М.А. Інноваційний розвиток підприємства : навч. посіб. для студентів ВНЗ. Миколаїв : Швець В.М., 2018. 347 с.
12. Чухрай Н.І., Лісовська Л.С. Управління інноваціями : навч. посіб. Львів : Вид-во «Львівська політехніка», 2015. 277 с.

Допоміжна

13. Алескерова Ю.В. Кредитні інновації в агропромисловій сфері України. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2016. № 13. С. 413-418. URL : <http://global-national.in.ua/issue-13-2016>
14. Алескерова Ю.В., Вільчинська Н.Л., Овчаров М.Я. Фінансово-інноваційні банківські технології для аграрних підприємств (аграрні розписки). *Інфраструктура ринку: електронний науково-практичний журнал*. 2018. Вип. 16. С. 168-174.
15. Андропова О.Ф., Череп А.В. Трансфер технологій як інструмент реалізації інноваційної діяльності : монографія. Київ : Кондор, 2007. 356 с.
16. Васильєва Л.М. Бізнес-інкубатор як форма й елемент інноваційної інфраструктури. URL : http://www.rusnauka.com/26_OINXXI_2009/Economics/52632.doc.htm
17. Вербицька Г.Л. До визначення поняття «інноваційний потенціал». *Економіка: теорія та практика*. 2015. № 2. С. 45-48.
18. Германюк Н.В. Інноваційний розвиток та управління в аграрному секторі. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2017. № 4 (09). С. 37-41.
19. Грищук Н.В. Фінансове забезпечення інноваційного розвитку сільськогосподарських підприємств. *Науковий вісник Національного*

- університету біоресурсів і природокористування України. Серія: Економіка, аграрний менеджмент, бізнес. 2018. Вип. 290. С. 57-63.
20. Громов О.А. Роль інноваційного процесу в ефективності залучення інвестиційних ресурсів у сільське господарство. *Збірник наукових праць Вінницького національного аграрного університету. Серія : Економічні науки.* 2010. № 5-2. С. 144-147.
21. Гук О.В., Колосовська В.В. Формування інноваційної політики підприємства. *Глобальні і національні проблеми економіки.* 2015. Випуск 8. С. 440-442.
22. Джеджула В.В., Єпіфанова І.Ю. Перспективи використання сучасних форм фінансового забезпечення інноваційної діяльності вітчизняних підприємств. *Управління інноваційною, інвестиційною та економічною діяльністю інтегрованих об'єднань та підприємств : монографія / за заг. ред. Л.М. Савчук. Дніпропетровськ : Пороги, 2016. С. 78-186.*
23. Історія венчурних фондів в Україні. URL : http://www.uaib.com.ua/files/articles/201/15_4.pdf
24. Кадол Л.В., Кравчук Л.М. Принципи формування інноваційної політики підприємства. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія : Економічні науки.* 2016. Вип. 17 (1). С. 76-79.
25. Калетнік Г.М., Заболотний Г.М., Козловський С.В. Інноваційні моделі управління стратегічним економічним потенціалом сучасних економічних систем. *Актуальні проблеми економіки.* 2011. № 4. С. 3-11.
26. Киш Л.М. Стратегічний інноваційний розвиток підприємств в Україні. *Причорноморські економічні студії.* 2017. Вип. 23. С. 90-95.
27. Киш Л.М., Назаровська А.І., Редько Л.Ю. Інноваційний розвиток промислових підприємств Вінницької області. *Причорноморські економічні студії.* 2017. Вип. 14. С. 97-102.
28. Колодяжна І.В., Борблик К.Е. Джерела фінансування інноваційної діяльності підприємств України. *Економіка і суспільство.* 2017. Випуск 9. С. 448-453.
29. Лобас Ю.С. Планування нового товару. *Управління розвитком.* 2014. № 5. С. 53-55.
30. Логоша Р.В. Особливості інноваційного розвитку галузі овочівництва. *Науковий вісник міжнародного гуманітарного університету. Серія : Економіка і менеджмент.* 2017. Вип. 25. С. 86-91.
31. Мельничук А.Б. Інноваційні трансформації аграрного сектору: європейський аспект. *Економіка. Фінанси. Менеджмент : актуальні питання науки і практики.* 2016. № 8. С. 103-111.
32. Немченко А.Б., Немченко Т.Б. Бізнес-інкубатори в сфері сучасної державної підтримки розвитку регіональної інноваційної інфраструктури. *Наукові праці КНТУ. Економічні науки.* 2010. Вип. 17. URL : http://www.kntu.kr.ua/doc/zb_17_ekon/stat_17/06.pdf.
33. Нуреев Р.М. Теория инноваций : прошлое, настоящее, будущее. *Научные труды ДонНТУ. Серія : экономическая.* 2013. № 1 (43). С. 85-96.

34. Паламаренко Я.В. Венчурне інвестування як орієнтир інноваційного розвитку підприємств АПК України. *Інфраструктура ринку*. 2018. Вип. 23. С. 60-68.
35. Пересунько З.М. Теоретичні аспекти розвитку інноваційної теорії. *Ефективна економіка*. 2013. № 7. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2013_7_39
36. Полінкевич О.М., Юдіна М.І., Ющишина Л.О., Лазановський П.П., Стеців Л.П. Стратегії та технології інноваційного розвитку корпорацій : Монографія / за наук. ред. д-ра екон. наук, проф. О.М. Полінкевич. Луцьк : Вежа-Друк, 2018. 416 с.
37. Прилуцький А.М. Сценарії та стратегії інноваційного розвитку аграрного ринку. *Економіка. Фінанси. Право*. 2017. № 12/4. С. 11-15.
38. Руда О.Л. Банківське кредитування як один із видів забезпечення інвестиційно-інноваційного розвитку агроформувань. *Фінансовий простір*. 2014. № 3. С. 191-195.
39. Руководство Осло. Рекомендации по сбору и анализу данных по инновациям. Третье издание. Совместная публикация ОЭСР и Евростата. Москва : ЦИСН, 2010. 107 с. URL : https://mgimo.ru/upload/docs_6/ruk.oslo.pdf
40. Симоненко Д.С. Основні підходи до визначення сутності та джерел фінансування інноваційної діяльності підприємств України. *Вісник соціально-економічних досліджень*. 2012. Випуск 4 (47). С. 98-104.
41. Телекало Н.В. Інновації в науці та освіті : виклики сучасності. Збірник наукових есе учасників стажування для освітян (Республіка Польща, Варшава, 2018). Варшава, 2018. С. 169-171.
42. Технологічні парки України. URL : <http://old.dknii.gov.ua/?q=node/1065>
43. Федотов А.А. Основные концепции инновационного развития : исторический анализ. *Вісник Донецького національного університету. Сер. Економіка і право*. 2008. Вип. 2. С. 203-208.
44. Харів П. Інноваційна діяльність підприємства та економічна оцінка інноваційних процесів : монографія. Тернопіль : Економічна думка, 2003. 410 с.
45. Шипуліна Ю.С. Механізм управління потенціалом інноваційного розвитку промислових підприємств : монографія. Суми : ТОВ Друкарський дім «Папірус», 2012. 460 с.
46. Шумпетер Й.А. Теория экономического развития. Москва : Директмедиа Паблишинг, 2008. 403 с.
47. Юрчук Н.П. Інноваційні чинники формування конкурентоспроможної продукції сільськогосподарських підприємств. *Економіка. Фінанси. Менеджмент : актуальні питання науки і практики*. 2018. № 5. С. 50-63.
48. Яковець Г.Ю. Розвиток механізму венчурного фінансування в Україні: обліково-економічний аспект. *Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу*. 2014. Вип. 3 (30). С. 459-464.

Інформаційні ресурси

Програма навчальної дисципліни (внутрішній сайт ВНАУ), репозиторій ВНАУ.

Тестові завдання (внутрішній сайт ВНАУ).

Методичні розробки (внутрішній сайт ВНАУ, репозиторій ВНАУ).

8. Контроль і оцінка результатів навчання

Розподіл балів між формами організації навчального процесу і видами контрольних заходів: поточний контроль – загальна відповідність заявленим компетентностям за результатами практичних занять – 50 балів (усний контроль: опитування, бесіди, доповіді, повідомлення на задану тему та ін. та письмовий контроль: контрольна робота в письмовій формі, реферат, виклад матеріалу на задану тему в письмовому вигляді та ін.); рубіжний контроль (контрольна робота у письмовій формі) – 20 балів; підсумковий контроль, (іспит в усній або тестовій формі) – 30 балів. Разом: 100 балів. Якщо аспірант протягом семестру за підсумками поточного та рубіжного контролів набрав (отримав) менше половини максимальної оцінки з навчальної дисципліни (менше 35 балів), то він до іспиту (заліку) не допускається. Крім того, обов'язковим при мінімальній кількості балів за підсумками поточного та рубіжного контролів є виконання аспірантом підсумкової контрольної роботи.

Визнання результатів набутих у неформальній/інформальній освіті здійснюються до початку семестру, у якому згідно з навчальним планом передбачено опанування освітнього компонента.

9. Політика навчальної дисципліни

Активна участь аспірантів на практичному занятті під час опитування, відвідування лекційних занять, ініціативність аспірантів в обговоренні дискусійних тем, своєчасність виконання самостійної роботи, заохочення аспірантів до науково-дослідної роботи.

Дисципліна передбачає індивідуальну та групову роботу. Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики. Відвідування лекційних та практичних занять є обов'язковим.

Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Відпрацювання пропущених занять є обов'язковим незалежно від причини пропущеного заняття, аспірант презентує виконані завдання під час консультації викладача. Під час роботи над індивідуальними завданнями, розв'язуванням задач не допустимо порушення академічної доброчесності. Презентації та виступи мають бути авторськими та оригінальними.